

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Ringlaan 16 (Kuurne, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2020J262
Oktober - November 2020

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Aaron Willaert

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2020

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV.

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten van het bureauonderzoek.....	7
1.1	Administratieve gegevens	7
1.2	Onderzoeksopdracht	9
1.2.1	Doelstelling	9
1.2.2	Onderzoeksvragen	9
1.2.3	Juridische context	9
1.2.4	Randvoorwaarden.....	9
1.2.5	Archeologische voorkennis van het terrein.....	10
1.3	Werkwijze en strategie	11
1.3.1	Methode	11
1.3.2	Fysisch geografische situatie	11
1.3.3	Historische context en bekende archeologie	11
1.3.4	Archeologische indicatoren	11
1.3.5	Verstoringshistoriek.....	12
1.3.6	Introductie tot het projectgebied	13
1.3.6.1	Ruimtelijke situering	13
1.3.6.2	Geplande werken.....	14
1.4	Assessmentrapport	16
1.4.1	Fysisch geografische en geologische situatie.....	16
1.4.1.1	Landschappelijke situering	17
1.4.1.2	Tertiaire lithostratigrafie	21
1.4.1.3	Quartaire lithostratigrafie.....	22
1.4.1.4	Bodemvormingsprocessen	23
1.4.2	Historische en archeologische voorkennis.....	24
1.4.2.1	Overzicht van de gekende archeologische waarden.....	24
1.4.2.2	Historische context en bekende archeologische vindplaatsen	34
1.4.2.3	Archeologische indicatoren en cartografische bronnen.....	35
1.4.2.4	Huidige gebruik en verstoringen	38
1.5	Synthese	41
2	Bibliografie.....	42

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).	8
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).....	13
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).....	14
Figuur 5: Geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).	15
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	17
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	18
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).	18
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).	19
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	19
Figuur 11: Hoogteverloop, NW-ZO (Bron: Geopunt).	20
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	21
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	22
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).	23
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (Bron: Geopunt).....	24
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).	35
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).	36
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Vandermaelenkaart, 1846-1854 (Bron: Geopunt).	36
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).	37
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de loopgravenkaart van oktober 1917 (Bron: Memory Maps 10-29NW3-Ed1-1017-Courtrai).	37

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).	38
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).	39
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).	39
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).	40
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).	40

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....7

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens. 16

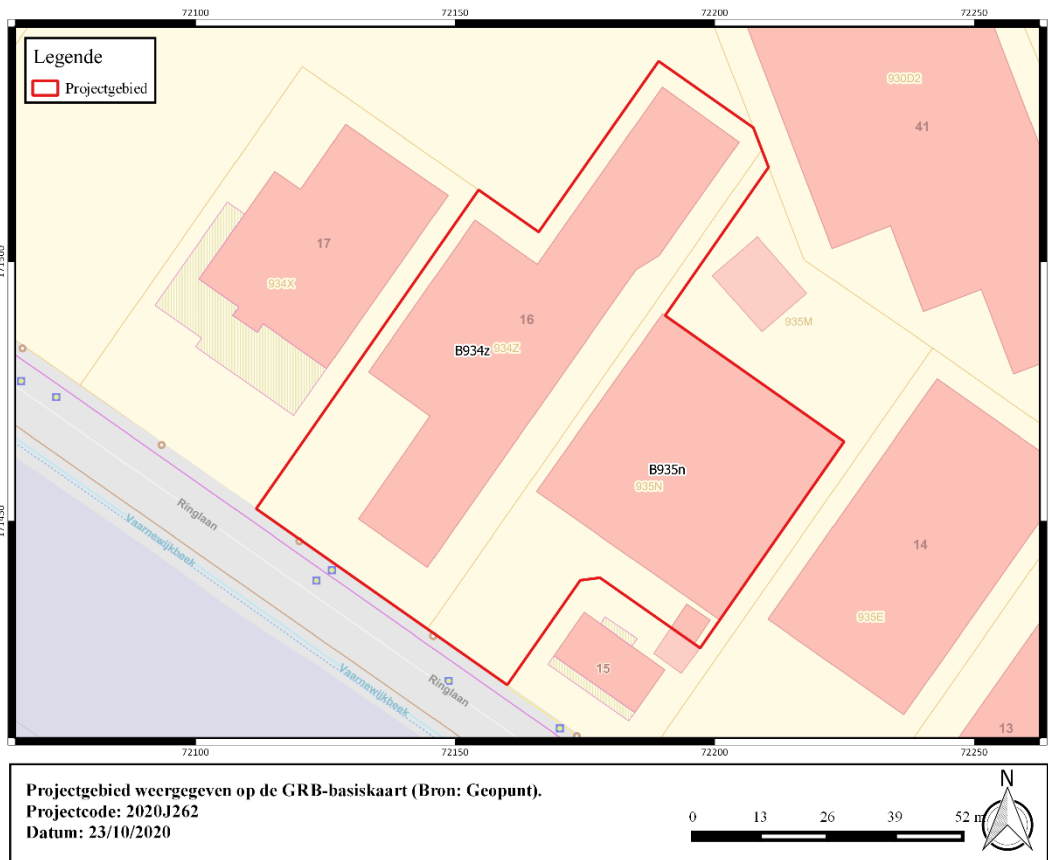
1 Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Administratieve gegevens

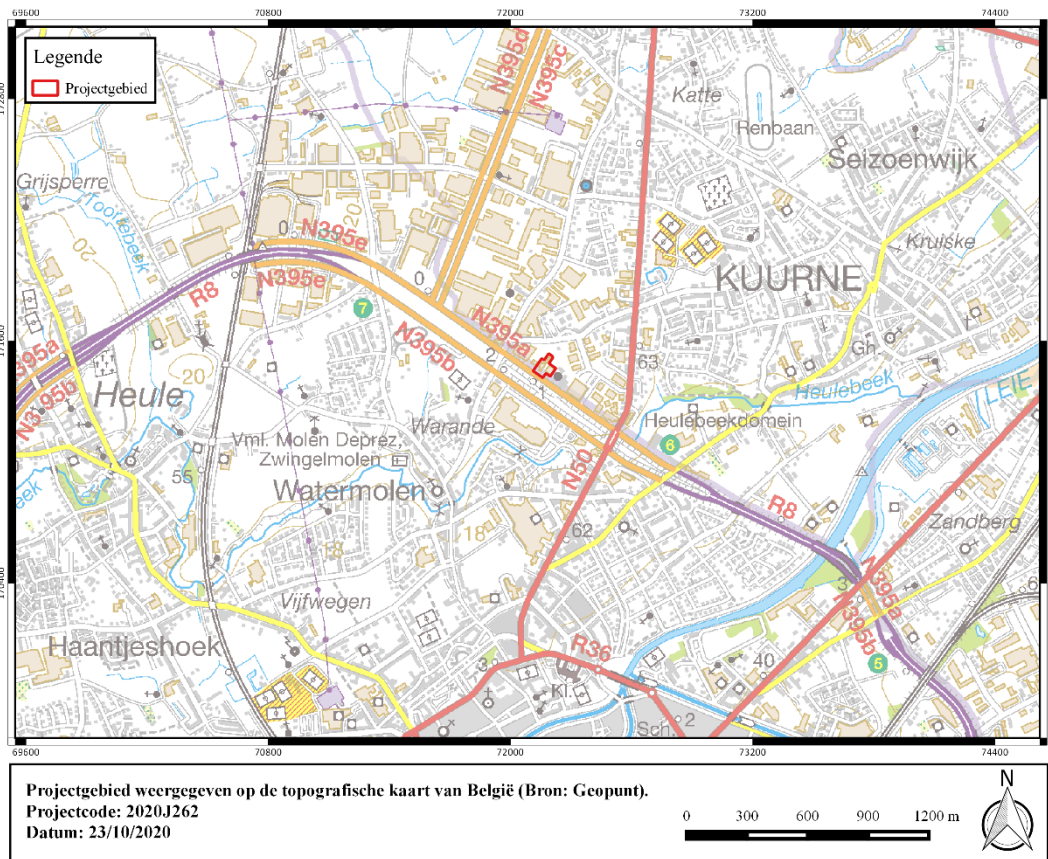
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Kuurne
	Deelgemeente	/
	Postcode	8520
	Adres	Ringlaan 16 8520 Kuurne
	Toponiem	Ringlaan 16
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 72065$ $Y_{\min} = 171408$ $X_{\max} = 72262$ $Y_{\max} = 171545$
b) Het kadaasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Kuurne, Afdeling 1, Sectie B, nr's. 934z, 935n Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Wouter Van Goidsenhoven (erkend archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Elke Ghyselbrecht (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn bekend?
- Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

Het onderzoeksterrein situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als industriegebied. Het onderzoeksterrein situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 5000 m² of meer beslaat.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 6882 m²; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel onmogelijk voorafgaand aan het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning. Het terrein is op heden nog bebouwd. Deze bebouwing dient eerst verwijderd te worden conform de sloopvoorwaarden opgenomen in het Programma van Maatregelen.

Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Kuurne Ringlaan 16 werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart

1.3.3 Historische context en bekende archeologie

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed¹ geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare

---

¹ <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen.

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971.²

---

² <http://www.geopunt.be/>

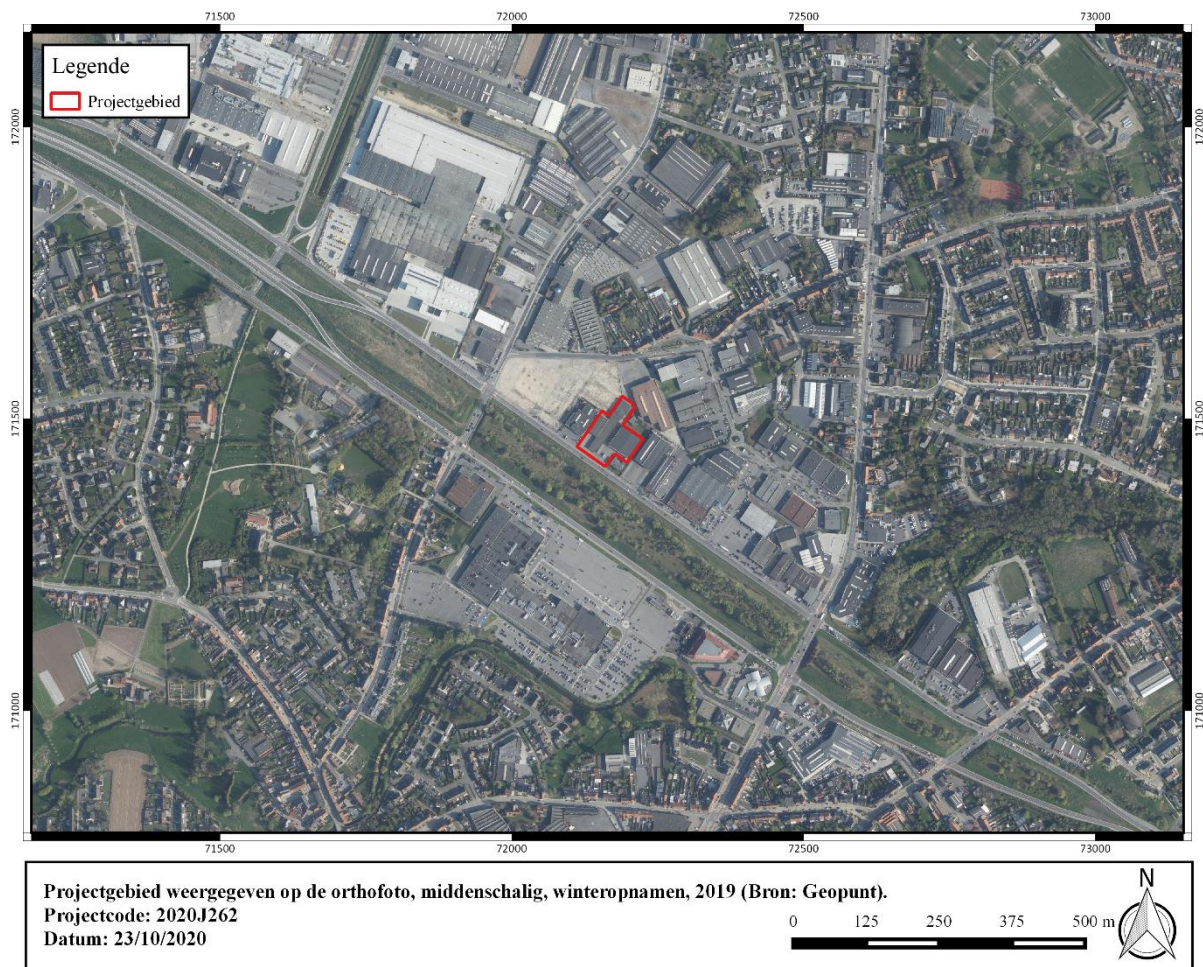

1.3.6 Introductie tot het projectgebied

1.3.6.1 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen in Kuurne, in de provincie West-Vlaanderen. Kuurne is gelegen op de linkeroever van de Leie. In het noorden grenst de gemeente aan Lendeledede en Hulste, in het noordoosten aan Bavikhove en in het westen aan Heule. In het zuiden sluit Kuurne aan bij Kortrijk en in het zuidoosten vormt de Leie de grens met Harelbeke.

Het plangebied is gelegen ter hoogte van een industrieterrein ten zuiden grenzend aan de Ringlaan. De dorpskern van Kuurne situeert zich ca. 1,6 km ten oosten.

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2 Geplande werken

1.3.6.2.1 Bestaande toestand

De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt ca. 6882 m². Op heden is ca. 4045 m² van het terrein bebouwd. Het overige deel van het plangebied is verhard. De bebouwing binnen de projectgrenzen betreft het gebouwenbestand van een speelgoedgroothandel die recent zijn activiteiten heeft neergelegd. De gebouwen zijn niet onderkelderd. Er zijn in het verleden geen bodemonderzoeken gebeurd ter hoogte van het terrein.

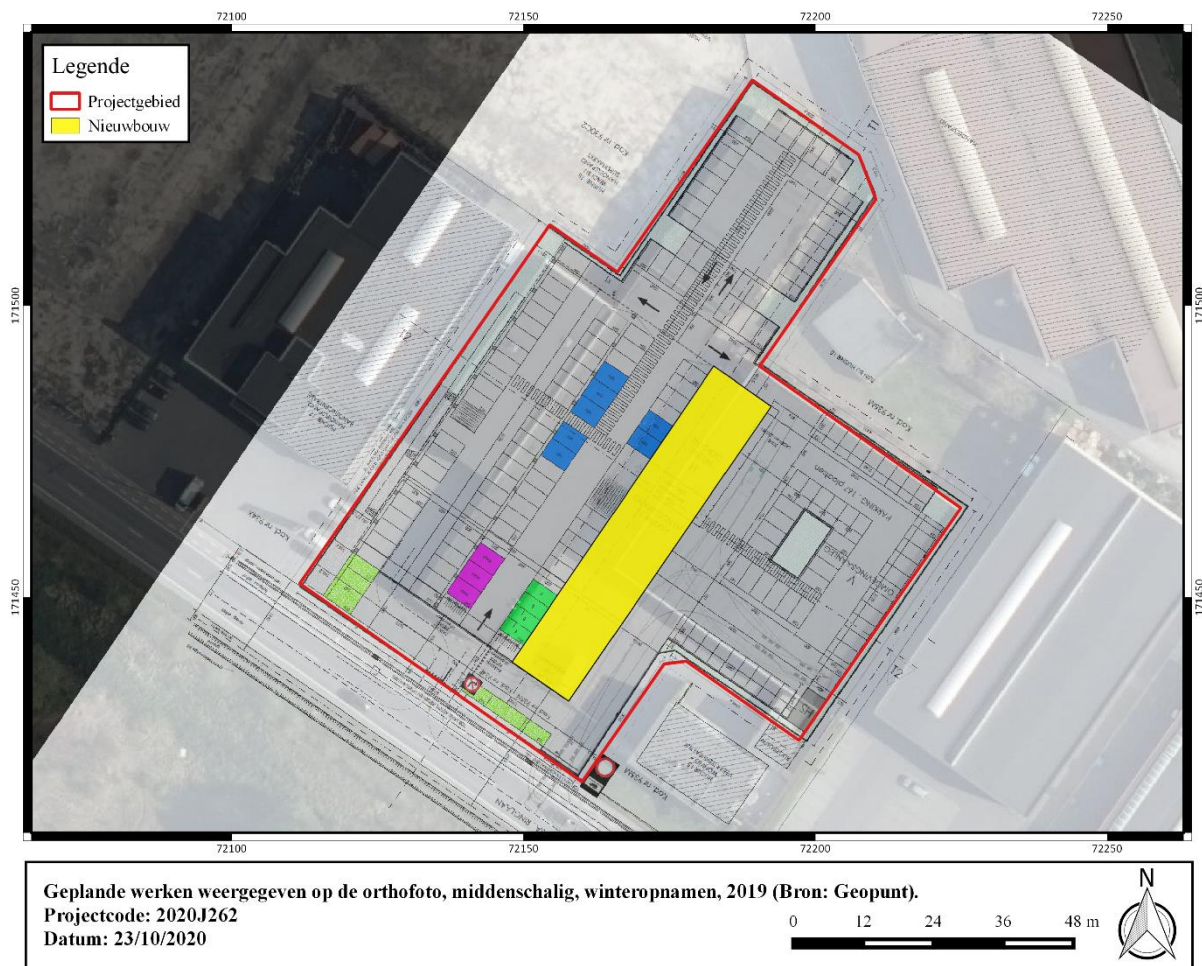
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2.2 Ontworpen toestand

Het project bestaat uit het afbreken van alle bestaande bebouwing en het nieuw oprichten van één kleinhandelsgebouw met omliggende parking en een vrijstaande hoogspanningscabine. De nieuwbouw zal een oppervlakte hebben van ca. 730 m². Het gebouw wordt gefundeerd door middel van paalfunderingen waarvan de diepte nog bepaald dient te worden door een ingenieursstudie.

De gelijkvloerse verdieping van het hoofdgebouw bestaat grotendeels uit parkeergelegenheid. In het rechterdeel bevindt zich een laad- en losruimte, een toegangspartij die uitgaat op de roltrappen, de lift en het trappenhuis. Hier is tevens voorzien in een commerciële ruimte van +/- 350 m². Dit kan worden ingericht als uitstalruimte, infobalie of als ondergeschikte handelsruimte. De eerste verdieping wordt integraal voorzien voor één grootschalige handelszaak. De tweede verdieping zal integraal ingenomen door een recreatief nevenprogramma type fitness, danszaal, schoonheidsinstituut ed.

De omgevingswerken omvatten voornamelijk de realisatie van nieuwe parkeergelegenheid. Voor de buitenaanleg dient met een algemene bodemingreep rekening gehouden te worden van ca. 50 cm-mv. In functie van de geplande werken wordt tevens nieuwe riolering aangelegd.

Figuur 5: Geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Fysisch geografische en geologische situatie

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

<i>Bron</i>	<i>Informatie</i>
Landschappelijke situering	Stedelijke gebieden en havengebieden
Tertiair	Lid van Moen (Formatie van Kortrijk)
Quartair	Type 3
Bodentypes	Pbc
Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	18.2 – 18.8 m TAW
Hydrografie	Leiebekken (deelbekken: Grensleie)

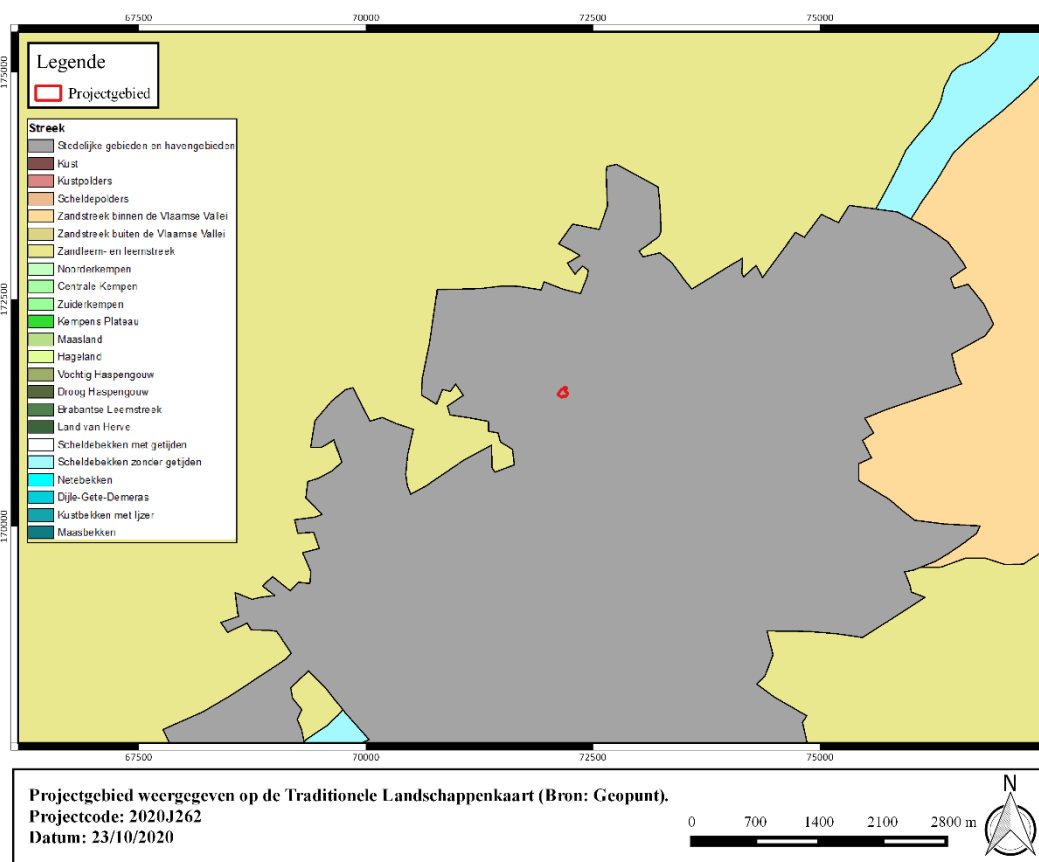
1.4.1.1 Landschappelijke situering

Het plangebied is gelegen in stedelijke gebieden en havengebieden.

Het plangebied is gelegen op het Weichseliaan rivierterras langsheen de Leie. De vlakte van de Leie maakt deel uit van de Vlaamse Vallei die morfologisch gekenmerkt wordt door een relatief vlak reliëf. Tijdens de beginfase van het Peniglaciaal heeft de Leie een grote laterale uitbreiding gekend waardoor de volledige breedte van de vallei werd ingenomen. Aan dit sedimentatiepatroon komt een eind in het Tardiglaciaal dat wordt gekenmerkt door een beduidende klimaatsverbetering, op enkele koude fases na. Belangrijk is een hervatting van fluviaatiele activiteit met in een eerste fase een uitschuring van de huidige valleien. De rivieren nemen een meanderend patroon aan waarbij de Leie een underfit river wordt die in een bovenmaatse vallei vloeit.

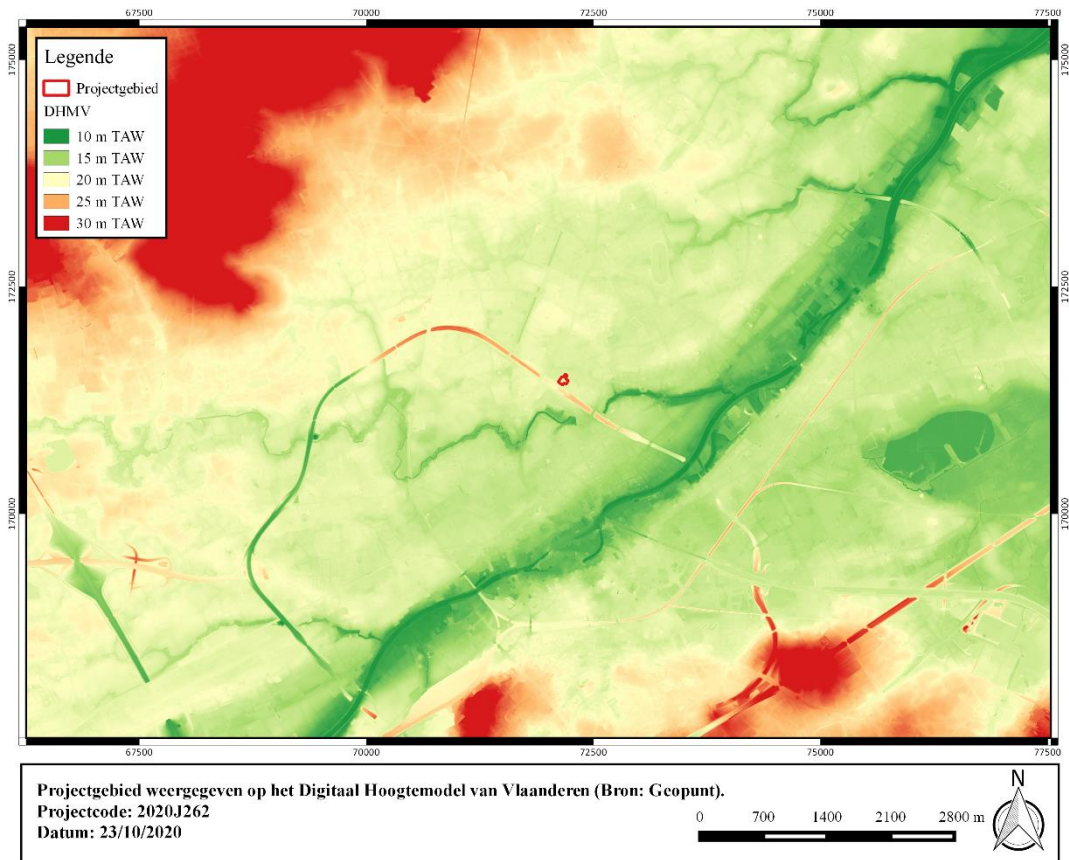
Ca. 5 km ten noordwesten van het plangebied situeert zich de Rug van Lendelede, die een oostelijke uitloper is van de Centraal-West-Vlaamse heuvels. De afwatering in de omgeving van het plangebied gebeurt in essentie vanaf voornoemde rug richting de Leie. Het plangebied situeert zich op een hoogteligging van ca. 18.2 – 18.8 m TAW. Het oostelijk terreindeel is iets hoger gelegen, wat mogelijk wijst op reliëfwijzigingen in het verleden. Mogelijk zijn deze in verband te brengen met de bouwactiviteiten ter hoogte van en rondom het plangebied. Amper 300 meter ten zuiden van het plangebied loopt de beekvallei van de Heulebeek. De locatie op drogere terreinen nabij de vallei van de Heulebeek moet een beduidende aantrekkingskracht hebben gehad op rondtrekkende groepen jager-verzamelaars in de regio.

Hydrografisch is het plangebied gelegen in het Leiebekken (deelbekken: Grensleie).

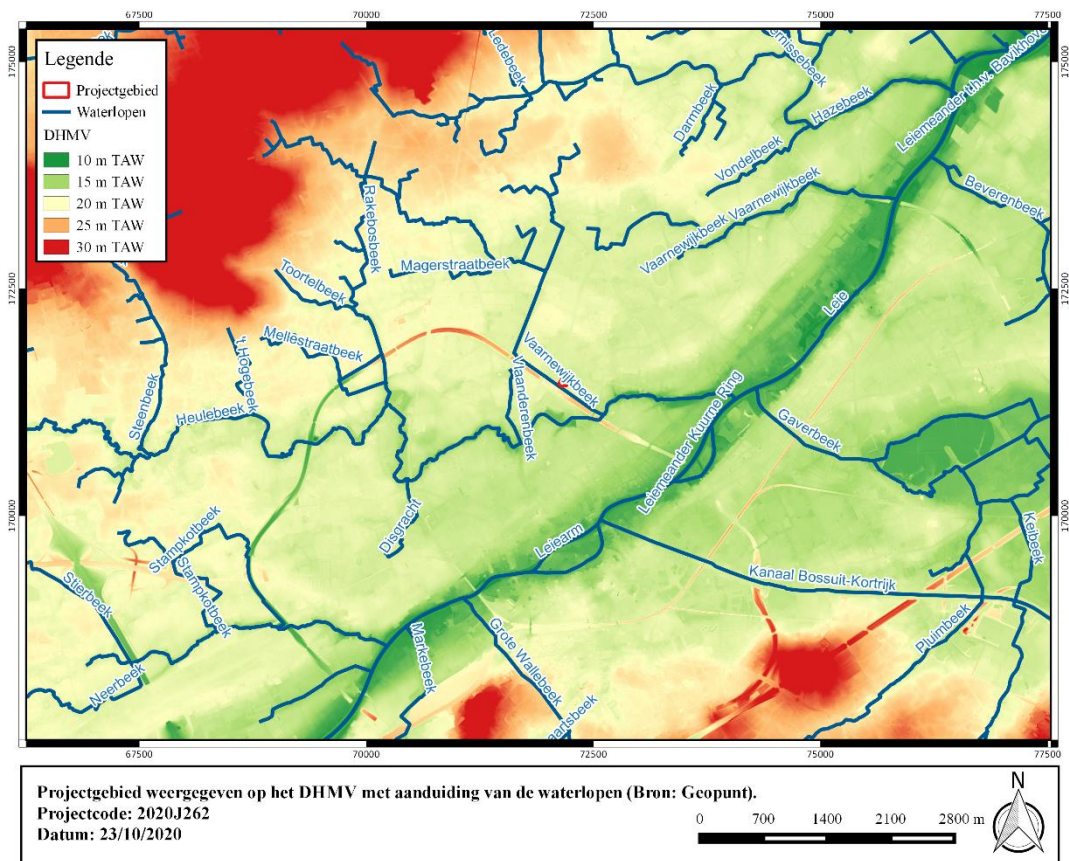

Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

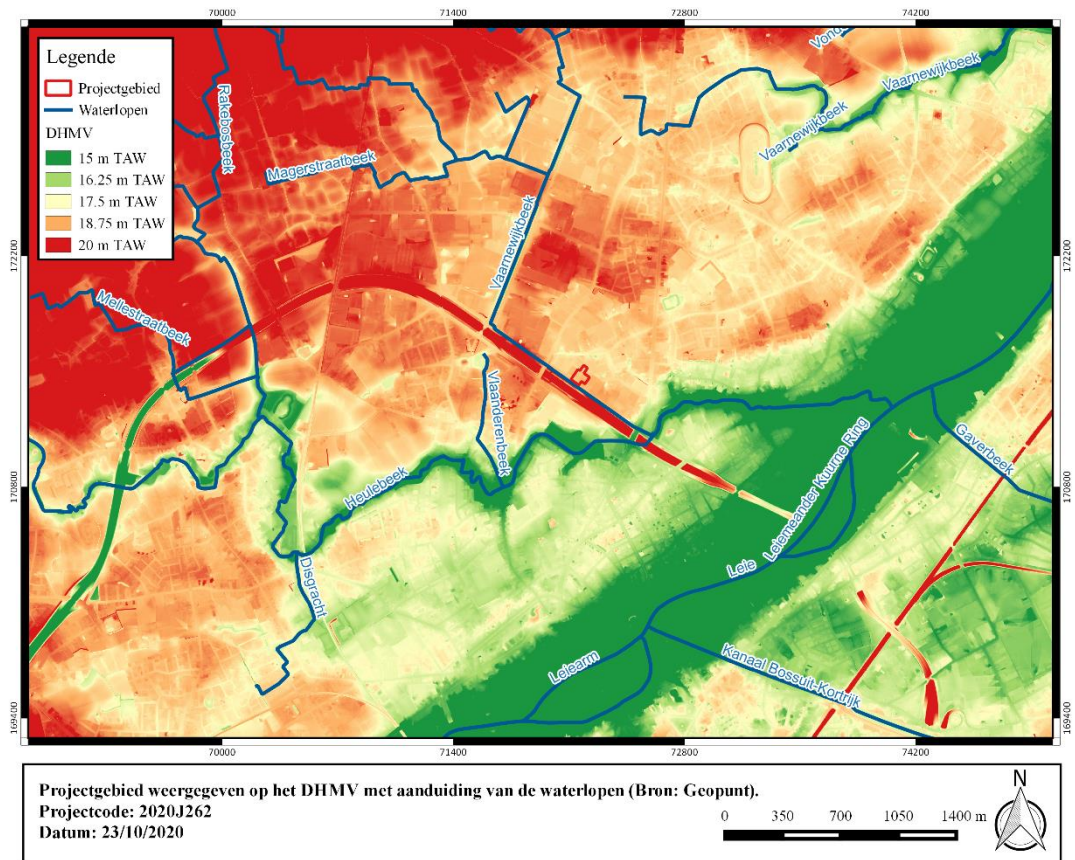

Figuur 7: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

Figuur 8: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).

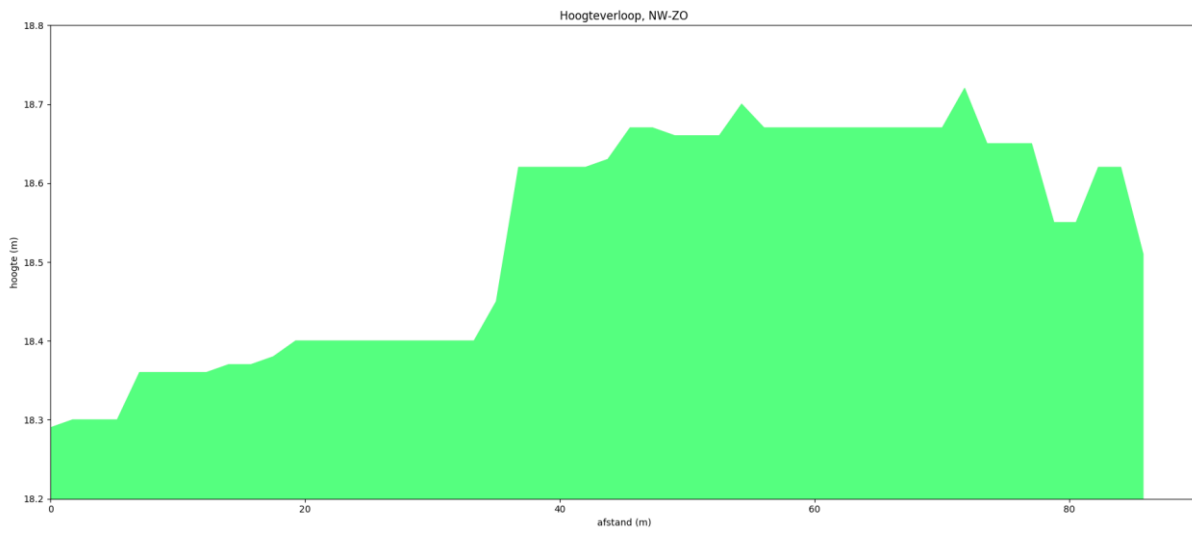

Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).

Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

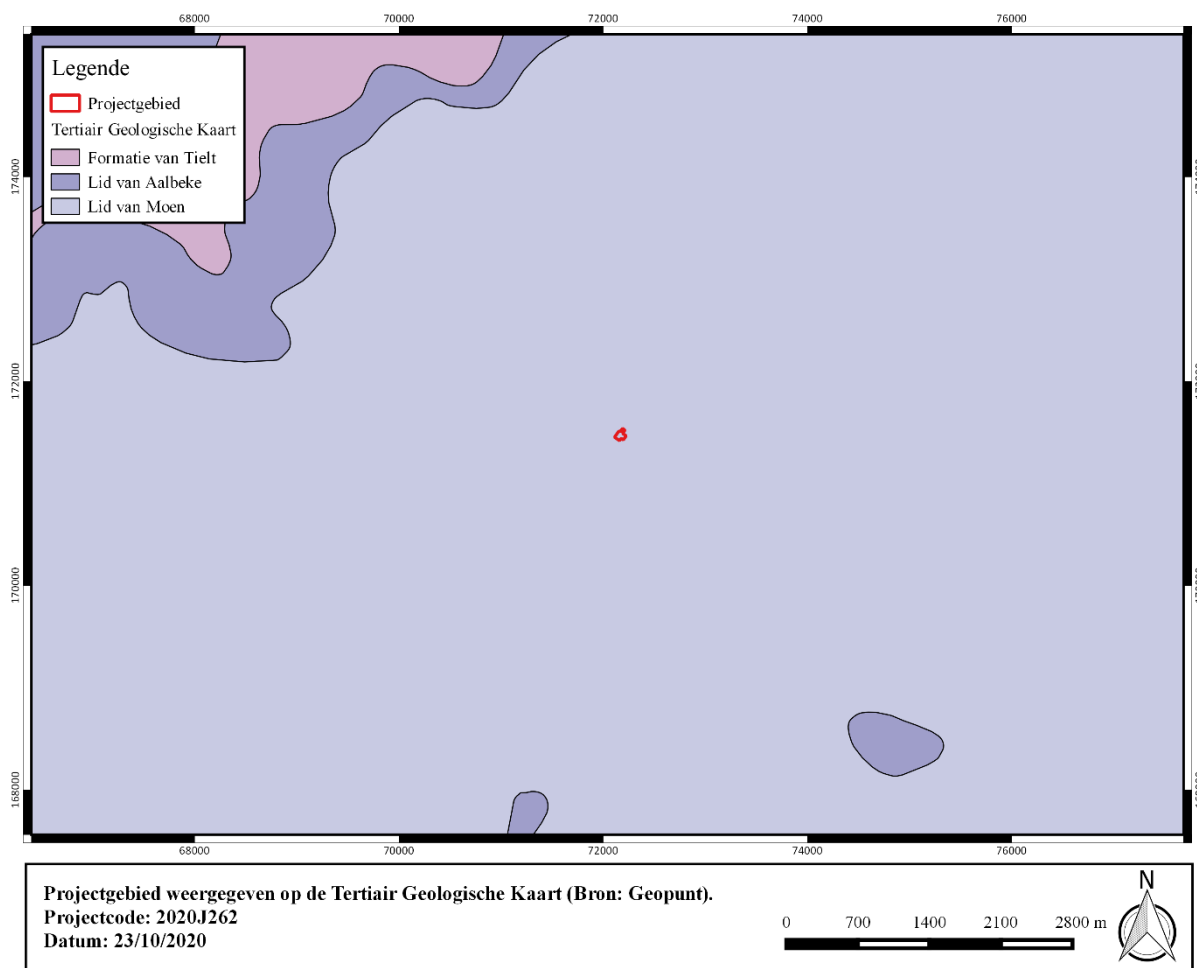

Figuur 11: Hoogteverloop, NW-ZO (Bron: Geopunt).

1.4.1.2 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Moen (Formatie van Kortrijk)**. Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingsmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingsmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

Het Lid van Moen is afgezet tijdens een periode van zeespiegelschommelingen, wat resulteerde in een heterogeen sedimentpakket. Het is een grijze kleiige silt, waartussen intercalaties voorkomen van zand met grof glauconiet of gebroken schelpresten. Deze grove lagen zijn vermoedelijk afgezet tijdens stormperiodes (tempestieten). Naar het noorden en noordoosten toe gaat deze eenheid over naar een meer homogene kleiigere afzetting.

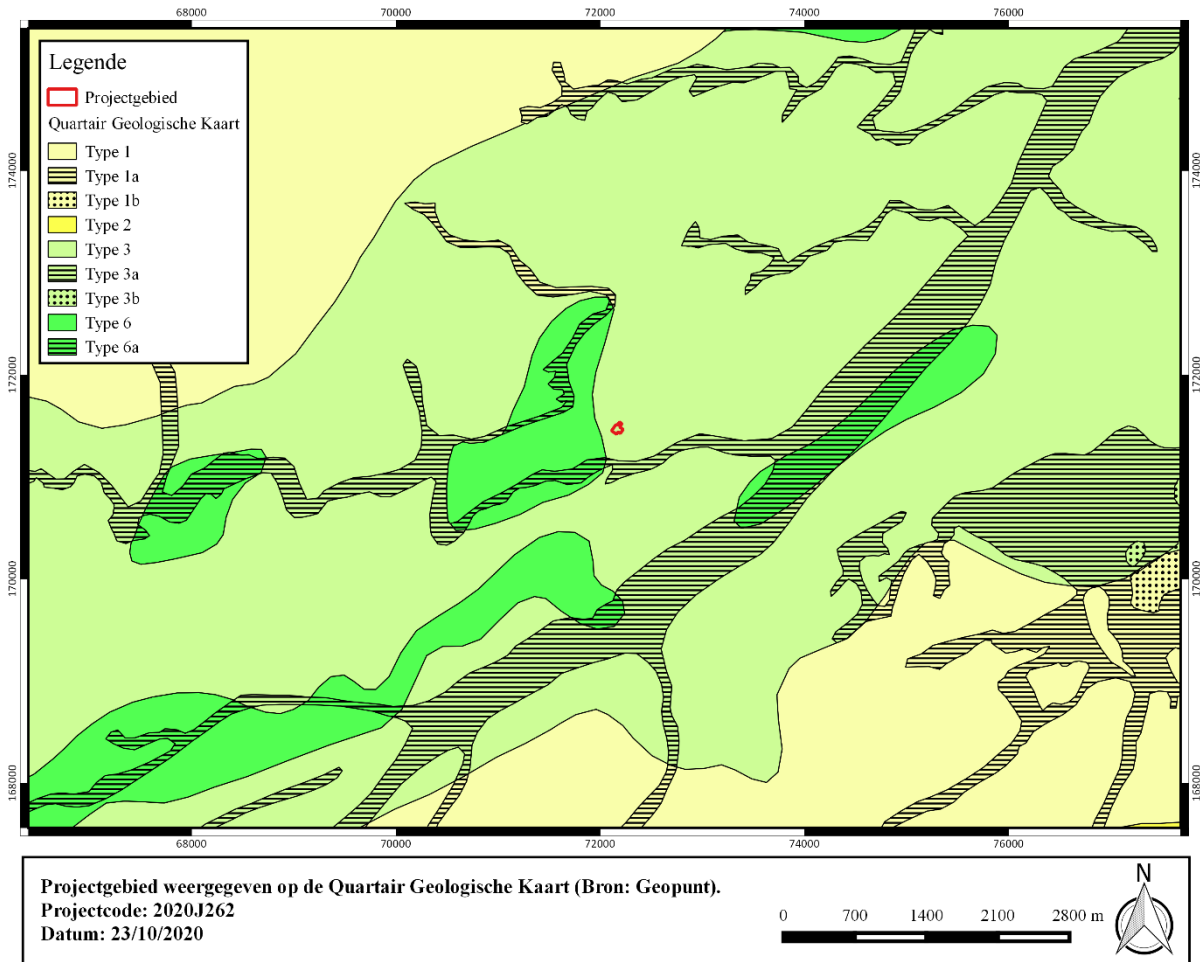

Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.3 Quartaire lithostratigrafie

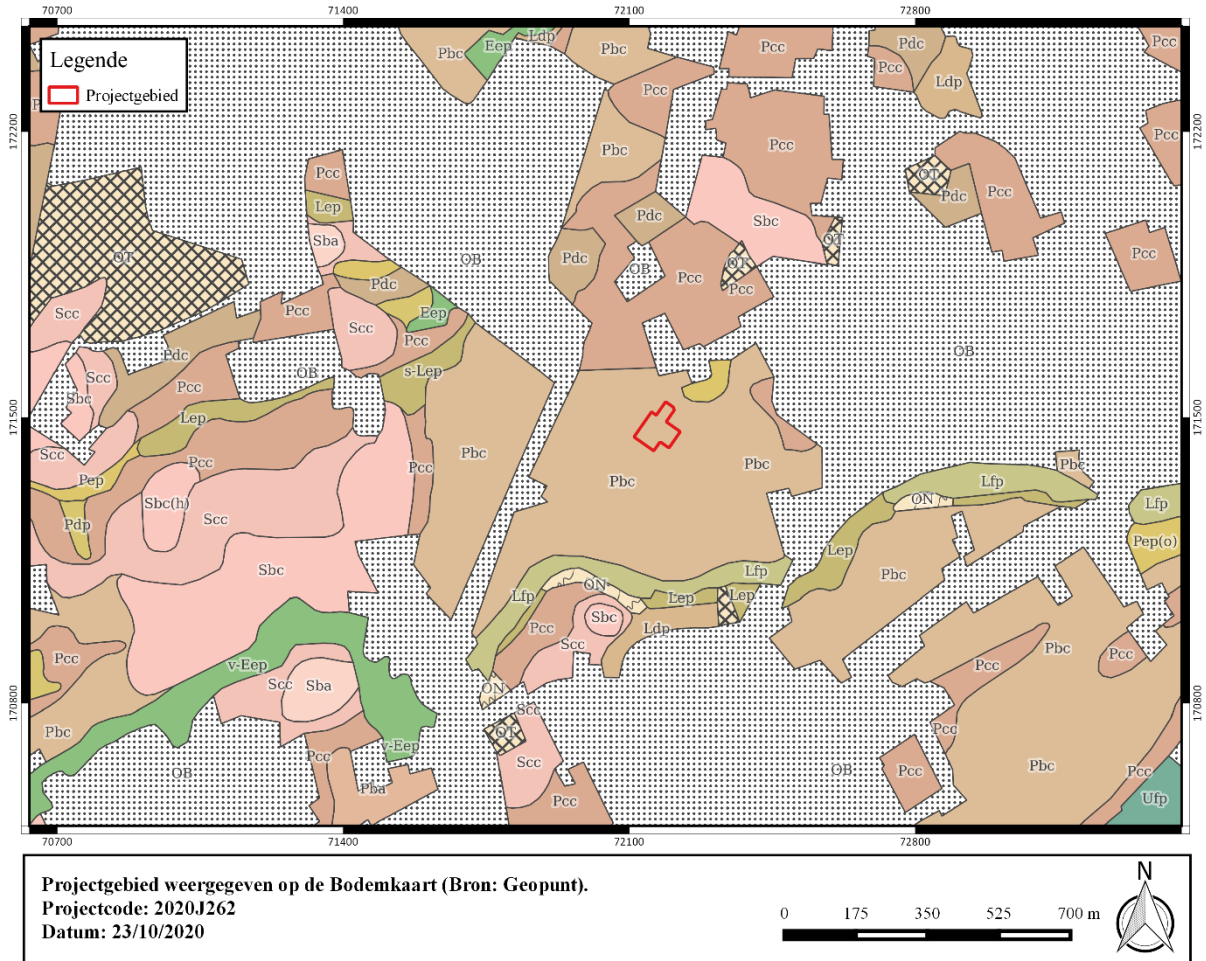
Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 3**. Dit type bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zandleem tot leem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen bevatten van het Quartair.

Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.4 Bodenvormingsprocessen

Het bodemtype **Pbc** is een droge licht zandleembodem met sterk gevlechte, verbrokkelde textuur B horizont. De Ap is 25-50 cm dik, matig humeus en donker grijsbruin. De textuur B komt voor tussen 90 en 120 cm diepte en is verbrokken. Roestverschijnselen komen voor tussen 90 en 120 cm.

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

76272	<p>Opgraving: NK: 15 meter</p> <p>Volle middeleeuwen: Sint-Amandsproosdij</p> <p>Bron: De Cock, S., Goderis, J. & Poblome, J. 1996: Veldactiviteiten van VOBOW over het werkjaar 1996, in Westvlaamse Archaeologica, 12, p. 100-101.</p>
76529	<p>Opgraving (1989 - 2005); NK: 15 m</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal.</p> <p>Late ijzertijd: keltisch bronzen munten.</p> <p>Romeinse tijd: aardewerk.</p> <p>Vroeg-Romeinse tijd: werk- en afvalkuilen met resten van ambachtelijke metaalwinning en –verwerking, aardewerk en bouwmaterialen.</p> <p>Volle middeleeuwen: aardewerk.</p> <p>Late middeleeuwen: restanten van de kerk (zware muur van baksteen en grote blokken Doornikse kalksteen vormen de noordelijke begrenzing van de abdijkerk) en 5 graven in situ. Daarnaast ook zandontginningskuilen met afval uit de 14de-15de eeuw.</p> <p>16de eeuw: 2 beer- en/of mestputten.</p> <p>Bron: Despriet Ph. 2006, Noodopgraving aan de tweede Abdij van Groeninge, in: Zuid-Westvlaamse opgravingen 2005, 62, p. 5.</p>
76746	<p>Opgraving (2001); NK: 15 meter</p> <p>Late middeleeuwen: aardewerk</p> <p>16^e eeuw: aardewerk</p> <p>Bron: Despriet, Ph. 2002: Meensestraat 43-57: Laat-middeleeuwse en jongere resten, in Zuid-West-Vlaamse opgravingen 2001, vol. 22, jg. 2002, afl. 1, nr. 48, p. 13-14.</p>
76749	<p>Opgraving (2003); NK: 15 meter</p> <p>Late middeleeuwen: stadsmuur – aardewerk</p> <p>16^e eeuw: muurresten van hospitaalgebouw</p> <p>Bron: Despriet, Ph., 2004: Kortrijk: Hospitaal van O.-L.-Vrouw:noodopgraving, in Zuid-Westvlaamse Opgravingen, nr. 54, p. 14-15.</p>
76943	<p>Opgraving; NK: 150 meter</p>

	<p>16^e eeuw: Meest westelijke punt van de moderne vesting Kortrijk: gracht met bastion (Meense- of Bissegemsepoort) – aardewerk – 2 loden lakenzagels en smeltkroes – 8 munten</p> <p>Bron: Despriet, Ph. 2006: De moderne vesting Kortrijk ter hoogte van de Meensesteenweg, in: Zuid-westvlaamse opgravingen 2005, 62, 19-20.</p>
151726	<p>Opgraving (2011); NK: 15 meter</p> <p>Late middeleeuwen: middeleeuwse stadspoort, nl. de Leiepoort. Het gebouw omvatte een poortgebouw, een noordelijke brug, een oostelijke en westelijke toren, een watermolen en een spui. Gebouwd tussen 1400 en 1402.</p>
152478	<p>Mechanische prospectie (2011); NK: 15 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Metaaltijden: aardewerk</p> <p>Middeleeuwen: wandfragment rood aardewerk, aan de buitenzijde geglaazuurd</p> <p>Nieuwste tijd: kuilen, perceelsgreppels en paalsporen</p> <p>Bron: Reyns, N., Derieuw, M. & Bruggeman, J. 2011: Archeologisch vooronderzoek Kuurne - Bondgenotenlaan, onuitgegeven rapport, Hyboma nv.</p>
155426	<p>Opgraving (1998); NK: 15 meter</p> <p>Middeleeuwen: bevaarbaar kanaal dat opgevuld is - opgevuld in 1350-1600</p> <p>Bron: Despriet, Ph. 1999: Archeologisch onderzoek in Zuid-West-Vlaanderen (W. VI.), <i>Archaeologia Mediaevalis</i> 22, 60-61.</p>
155750	<p>Opgraving (2008); NK: 15 meter</p> <p>Broeltorens</p> <p>Middeleeuwen: twee torens, onderdeel van de laat-Bourgondische stadsvesting (1353-1454). Archeologisch onderzoek aan de zuidelijke toren toonde de 3 verschillende bouwfases aan (initiële bouw in 14de eeuw, verbouwing in 1446 en recentere verbouwing in 1872). Trap en toegang werd gewijzigd in de loop der tijd. In 1446 werden canonières toegevoegd.</p> <p>De noordelijke toren kent 2 bouwfases (initiële bouw en verbouwing in 1872) en sloot oorspronkelijk ook aan op de stadsmuur. Een getuige hiervan is een deurnis op de 1ste verdieping waar een schildwacht toegang had tot zijn rondeweg op de muur. Op de bovenverdieping werden sporen gevonden van de oorspronkelijke vloer.</p> <p>Bron:</p> <p>- Despriet, Ph. 2009: Kortrijk: zuidelijke Broeltoren (W.-VI.), <i>Archaeologia Mediaevalis</i> 32, 125-126.</p>

	<p>- Despriet, P. 2010: Stadskernonderzoek in Kortrijk (W.-VI.), <i>Archaeologia Mediaevalis</i> 33, 62-63.</p> <p>- Despriet P. 2010, <i>De Kortrijkse Broeltorens. Een bouwhistorische en archeologische studie</i>, <i>Archeologische en historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen</i> 75, Kortrijk.</p>
155771	<p>Controle van werken (2009); NK: 15 meter</p> <p>Late middeleeuwen: bakstenen resten van 2 huizen: 3 kelders met tongewelf, 3 bakstenen waterputten, 1 rechthoekige beerput onder tongewelf – kleine ambachtelijke werkplaats</p> <p>Bron: Despriet P. 2010, Kortrijk: Bruggestraat 8-10, in: <i>Zuid-Westvlaamse opgravingen 2009. Archeologische en historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen</i> 73, pp. 10-15</p>
158492	<p>Controle van werken (2009); NK: 15 meter</p> <p>Late middeleeuwen: deel van de aarden wal en daarop staande stadsmuur van de Bourgondische stadsomwalling. Een zwaar metselwerk in baksteen kon niet verder onderzocht worden.</p> <p>Bron: Despriet P. 2010, Kortrijk: Hoek Dam en Korte Kapucijnenstraat, in: <i>Zuid-Westvlaamse opgravingen 2009. Archeologische en historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen</i> 73, pp. 15-16</p>
158493	<p>Controle van werken (2009); NK: 15 meter</p> <p>Late middeleeuwen: aardewerk</p> <p>Nieuwe tijd: aardewerk</p> <p>Bron: Despriet P. 2010, Kortrijk: Overleiestraat 53, in: <i>Zuid-Westvlaamse opgravingen 2009. Archeologische en historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen</i> 73, pp. 24-26</p>
159193	<p>Opgraving (1985); NK: 15 meter</p> <p>Romeinse tijd: Zowel Romeinse dakpannen als scherven van aardewerk wijzen op het bestaan van een Romeinse nederzetting op deze plaats. Het overvloedig voorkomen van Romeins, herbruikt materiaal, bewijst dat men omstreeks 1150-1200 bruikbare stukken van een ruïne in de stenen kerk heeft verwerkt.</p> <p>Volle middeleeuwen: kerk – meerdere graven</p> <p>Late middeleeuwen: klokkengieterij</p> <p>Bron: Despriet P. 1986, <i>De Sint-Michielskerk in Kuurne. Geschiedenis - opgravingen - kunstbezit</i>, <i>Archeologische en Historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen</i> vol. 12, Kortrijk.</p>

159896	<p>Mechanische prospectie (2011); NK: 15 meter</p> <p>Midden-Neolithicum: kuil of mogelijk windval waarin scherven werden gevonden die kunnen toegewezen worden aan de Michelsbergcultuur.</p> <p>Romeinse tijd: gracht en grachtfragmenten - 6 grote paalsporen en mogelijk enkele kleinere die behoren tot een 1-schepig kruisgebouw. Ten oosten van dit gebouw bevinden zich 2 parallelle greppels en mogelijk een erfingang - een tweede sporenconcentratie lijkt omsloten te worden door enkele grachten - 3de zone die omgracht lijkt te zijn en waarbinnen enkele paalsporen werden aangetroffen – brandrestengraf</p> <p>Volle middeleeuwen: mogelijke resten van perceleringssysteem</p> <p>Nieuwe tijd: grachten</p> <p>Bron: Messiaen L. & Verbruggen A. 2012, Kuurne - Pieter Verhaeghestraat. Rapportage archeologische prospectie 08/11 - 01/12/2011, GATE-rapport 35</p>
160669	<p>Controle van werken; NK: 15 meter</p> <p>17^e eeuw: werkplaats van een pottenbakker</p> <p>Bron: Despriet P. 2012, Kortrijk: pijpen- en pottenbakkerij, in: Archaeologia Mediaevalis 35, 133</p>
206986	<p>Mechanische prospectie (2013); NK: 15 meter</p> <p>Nieuwe tijd: fundering van de proosdijkapel</p> <p>Nieuwste tijd: muurresten, verstoringen, ophogingen en waterputten</p> <p>Bron: Reyns N., Bruggeman J. 2014: Archeologisch vooronderzoek Kortrijk-Diksmuidekaai, Rapporten All-Archeo bvba 204, Bornem.</p>
210833	<p>Mechanische prospectie (2015); NK: 15 meter</p> <p>Nieuwe tijd: muurwerk uit de 17de en 19de eeuw - aandammingslagen van baksteenpuin uit de 19de eeuw</p> <p>Bron: Heyvaert B. 2015: Archeologische prospectie Kortrijk Oude Leiearm (prov. West-Vlaanderen). Basisrapport, Monument Vandekerckhove Afdeling Archeologie Rapport 2015/17, Ingelmunster.</p>
211677	<p>Opgraving (2013); NK: 15 meter</p> <p>Mesolithicum: lithisch materiaal</p> <p>Vroeg-Romeinse tijd: grafstructuur</p> <p>Midden-Romeinse tijd: nederzetting</p>

	<p>Volle middeleeuwen: kleine structuur, waterput, waterkuil, en enkele kuilen en greppels – zone met karresporen</p> <p>Late middeleeuwen: percellerings- en afwateringsgreppels</p> <p>20^e eeuw: sporen van granaatinslagen WO I</p> <p>Bron: Kalshoven M., Verbeek C. 2015: Kuurne, Pieter Verhaeghstraat (Kortrijk-Noord). Archeologische opgraving, BAAC rapport A-13.0095</p>
217980	<p>Opgraving (2017); NK: 15 meter</p> <p>Metaaltijden: greppel</p> <p>Ijzertijd: aardewerk</p> <p>18^e eeuw: weg</p> <p>Bron: Nijssen E. en Van der Kelen A. 2017: ABO archeologische rapporten 460. Archeologisch vooronderzoek aan de Noordlaan nr. 2 te Kuurne (ongepubliceerde nota), Gent.</p>
218179	<p>Opgraving (2017); NK: 15 meter</p> <p>17e eeuw: resten Kapucijnenklooster</p> <p>Nieuwe tijd: hier kon een gedeelte van de in de 18de of vroege 19de eeuw gedempte stadsgracht onderzocht worden. Op basis van de historische gegevens wordt hier een gedeelte van de stadsomwalling gesitueerd, aangelegd tussen 1353 en 1454. Deze werd finaal in 1684 door het Franse leger vernietigd. De stadsomwalling kenmerkte zich door de aanwezigheid van een brede gracht, een stenen stadsmuur aan de binnenzijde met op geregelde afstand een halfronde toren en een opgeworpen binnenwal.</p> <p>Bron: Praet M. en Pype P. 2017: Archeologische evaluatie van het bodemarchief tussen de Budastraat, Dam en Korte Kapucijnenstraat te Kortrijk. Archeologienota. ABO Archeologische Rapporten 556 (ongepubliceerde archeologienota), Gent.</p>
218919	<p>Mechanische prospectie (2018); NK: 15 meter</p> <p>Nieuwe tijd: loden pistoletkogel uit 17de tot midden 19de eeuw</p> <p>20^e eeuw: tijdens het proefsleuvenonderzoek werden in totaal 61 archeologische sporen geregistreerd: 1 bomkrater, 3 greppelsegmenten en 57 natuurlijke sporen.</p> <p>Bron: https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/218191</p>
219488	<p>Mechanische prospectie (2017); NK: 15 m</p> <p>Steentijd: silex schrabber.</p> <p>Nieuwe tijd: afvalkuiltje met brandresten, 2 munten en een pijpensteeltje.</p>

	Bron: Beldé G. & Dierickx L., 2017. Archeologisch bureauonderzoek en prospectie langs de Beeklaan te Kuurne, ABO archeologische rapporten 514.
--	--

II. Archeologische indicatoren

Historisch-cartografische en iconografische data

70270	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: molen
70271	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: molen
70292	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: Sint-Elooikapel
74574	Indicator cartografie; NK: 150 m Late middeleeuwen: site met walgracht
74706	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: molen
74714	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74715	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74716	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74717	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74718	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74719	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht

74942	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74954	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74955	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74957	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74958	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74959	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74960	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74962	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74963	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74964	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74965	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74966	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74967	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74968	Indicator cartografie; NK: 15 meter

	Late middeleeuwen: site met walgracht
74969	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74971	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74973	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
156734	Indicator cartografie; NK: 150 meter 16 ^e eeuw: molen
156737	Indicator cartografie; NK: 250 meter 16 ^e eeuw: molen
156741	Indicator cartografie; NK: 150 meter 17 ^e eeuw: molen
156744	Indicator cartografie Late middeleeuwen: Broelmolen
156792	Indicator cartografie; NK: 150 meter 17 ^e eeuw: molen
159207	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: omgracht kasteel (niet echt site met walgracht, maar ook niet echt versterkt kasteel op Ferrariskaart: eerder lusthof?). De oorspronkelijke gracht kan op heden nog deels teruggevonden worden in de meerledige vijverpartij.
159549	Indicator cartografie; NK: 15 meter Nieuwe tijd: site met walgracht

Metaaldetectie

165955	Metaaldetectie; NK: 15 meter 20 ^e eeuw: Veel WOI 'brokstukken'. O.a. ok een WOI Rode Kruis insigne, 'dogtags', kogelhulzen. Voornamelijk brokstukken van Engelse ontstekers, shrapnelbolletjes en kogeltoppen/hulzen.
--------	---

208032	Metaaldetectie; NK: 15 meter Laat-Romeinse tijd: munten
--------	--

Toevalsvondst

158463	Toevalsvondst (1984); NK: 150 m Romeinse tijd: vierkante houten waterput met zware hoekstijlen. Bron: Anseeuw J. 1987, Gallo-Romeinse waterputten in Vlaanderen. Een status quaestionis, onuitgegeven licentiaatsverhandeling RUGent.
158466	Toevalsvondst (1952); NK: 15 m Romeinse tijd: houten vierkante waterput onderaan met waarschijnlijk ronde stenen bovenbouw, brandgraven, aardewerk, munt van Trajanus. Bron: Anseeuw J. 1987, Gallo-Romeinse waterputten in Vlaanderen. Een status quaestionis, onuitgegeven licentiaatsverhandeling RUGent.
158514	Toevalsvondst (2007); NK: 150 m Late middeleeuwen: grafzerk in Doornikse kalksteen. Bron: Despriet P. 2008, Leieboorden: ontdekking van een 15de-eeuwse grafzerk, in: Zuid-Westvlaamse opgravingen 2007. Archeologische en historische monografieën 67, p. 18

Onbepaald

76588	Onbepaald; NK: 250 meter Steentijd: 1 retouchoir
158461	Onbepaald (1952); NK: 250 m Romeinse tijd: vierkante houten waterput, terra sigillata, gebruiksaardewerk, munt van Domitianus. Bron: Anseeuw J. 1987, Gallo-Romeinse waterputten in Vlaanderen. Een status quaestionis, onuitgegeven licentiaatsverhandeling RUGent.
159548	Onbepaald; NK: 150 m Late middeleeuwen: historische hoeve, vermeld in 1449 tot 1634. Bron: Despriet P., 1986. De Sint-Michielskerk in Kuurne, Archeologische en Historische Monografieën Zuid-West-Vlaanderen 12, 6 en 77.

1.4.2.2 Historische context en bekende archeologische vindplaatsen

Archeologisch onderzoek in de omgeving van het plangebied wijst op oude menselijke aanwezigheid. De iets hoger gelegen kouterruggen langsheen het alluvium van de Leie moeten een grote aantrekkingskracht uitgeoefend hebben op groepen jager-verzamelaars maar ook op de eerste landbouwers. Verspreid op het grondgebied van Kuurne kwamen reeds sporen aan het licht uit de steentijd, metaaltijd en Romeinse periode.

Het ontstaan van de nederzetting *Cuerne* dateert wellicht uit de 11de eeuw, wanneer aan systematische bosontginning werd gedaan in opdracht van de graaf van Vlaanderen. Oorspronkelijk was Kuurne vermoedelijk een aaneenschakeling van bossen en moerassen waarbinnen een van de belangrijkste heerwegen loopt, namelijk van Bavai over Doornik en Kortrijk naar Oudenburg. De grafelijke forestiers zijn verantwoordelijk voor het evolueren van bos naar akkergrond waarbinnen grote solitaire hoeves ontstaan. Rond 1300 krijgt het Leielandschap zijn definitieve kenmerken die ze tot in de 19de eeuw behoudt.⁵

Kuurne wordt voor het eerst vermeld in 1123 wanneer de abdij van Voormezele in het bezit komt van Kuurne. De *villa de Curnes* lag op hoger gelegen vruchtbare zandleemkouters. De benaming *Cuerna* dateert uit 1146, later krijgt het de naam *Cuerne* (1169), *Curna* (1197), *Curne* (1201 en *Querne* (1262). De naam *Kuurne* zou afgeleid zijn van een prehistorische waternaam die 'glanzende' zou betekenen.⁶

Tijdens het ancien régime was Kuurne een administratief onderdeel van de kasselrij Kortrijk. De Heren van Kuurne speelden een belangrijke rol in het parochiale leven. Na de dood van Jacob van Halewijn in 1262 blijft de heerlijkheid in de handen van de landvorst. In 1564 wordt ze in pand gegeven aan Jan de Tollenaere, vervolgens komt ze in handen van Rogier-Robrecht (de) Rulant in 1642 en van Karel Mesdagh in 1716. De laatste feodale heer van Kuurne was Jos Emmanuel de Paige. In de 15de eeuw krijgt Kuurne het zwaar te verduren tijdens de opstanden tegen Maximiliaan van Oostenrijk. Wellicht werd in deze periode de kerk zwaar beschadigd. In de 16de eeuw wordt de kerk verbouwd. De wolweverij die in Vlaanderen voor lange tijd bestond, wordt stilaan vervangen door de vlasteelt en de linnennijverheid in de 14de eeuw. In de 16de eeuw is de lakennijverheid zo goed als verdwenen. De tachtigjarige oorlog in de 2de helft van de 16de eeuw zorgde ervoor dat het platteland van Kuurne ontvolkt werd. Rond 1578 heeft de regio Kortrijk te maken met de pestepidemie.⁷

Tussen 1701 en 1713, de Spaanse successieoorlog, bouwen soldaten een versterkte wachtpost bij *Cuerne Brugghe* en is de bevolking verplicht leveringen te doen aan het Franse leger. Onder het Oostenrijkse bewind (1712)1792/94 kent Kuurne een periode van herstel waardoor er een sterke aangroei van de plattelandsbevolking ontstaat, maar in het midden van de 18de eeuw lijdt de bevolking aan hongersnood door de gevolgen van nieuwe aanvallen van de Fransen. Onder Maria-Theresia wordt Frankrijk een bondgenoot en worden de rootkwaliteiten van de Leie ontdekt waardoor Vlaanderen een groot deel van zijn linnenexport herwint. Er volgen heel wat bouwwerken zoals de herstelling van de Sint-Michielskerk, een nieuw ontwerp voor de Sint-Katharinakapel, een nieuwe graanmolen, diverse wegen- en infrastructuurwerken,... Op het einde van de 19de eeuw ontwikkelt Kuurne zich tot één van het belangrijkste vlaggemeenten in het Kortrijkse. Door de bevolkingstoename ontstaan kloostergemeenschappen met een onderwijsende en verzorgende functie. Tijdens de Tweede Wereldoorlog heeft Kuurne echter enorm te lijden onder de Leieslag. De Sint-Michielskerk wordt zwaar beschadigd. Na de

⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2020 *Kuurne* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/122146>

⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2020: *Kuurne* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/122146>

⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2020: *Kuurne* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/122146>

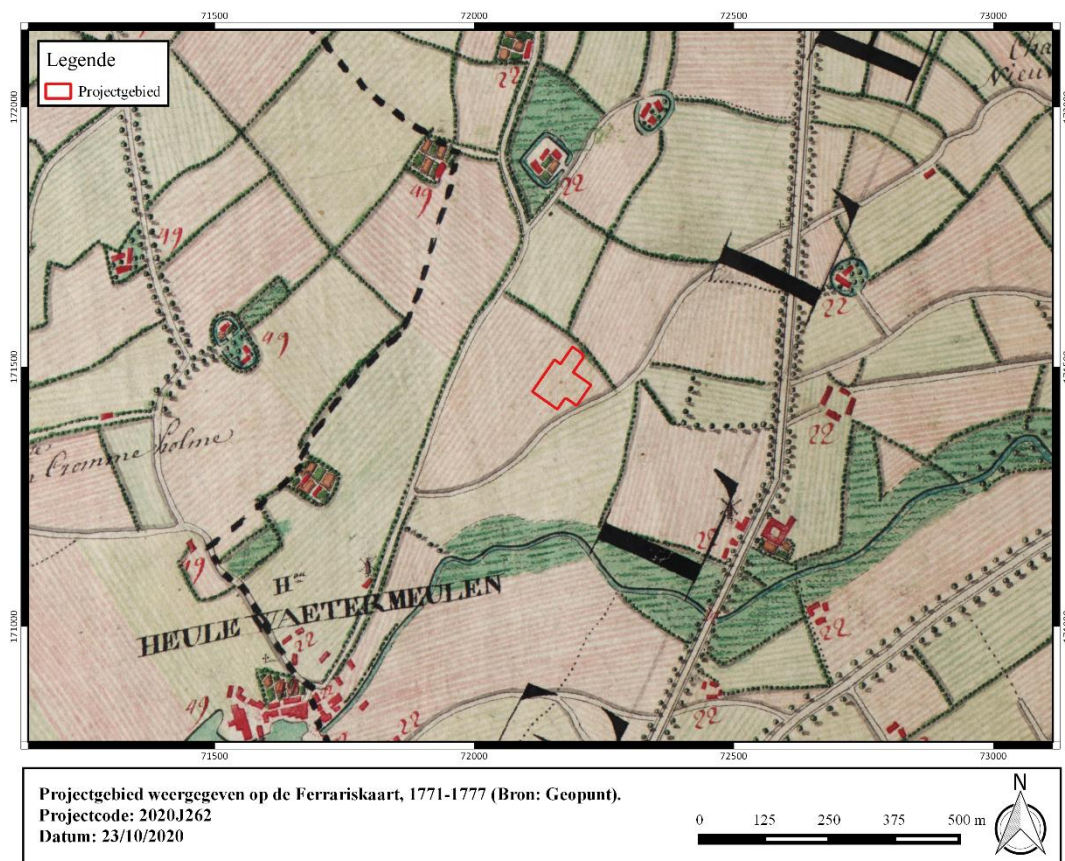

wapenstilstand kan de gemeente zich geleidelijk aan herstellen en wordt Kuurne de tweede dichtstbevolkte gemeente van West-Vlaanderen.⁸

1.4.2.3 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

De Ferrariskaart geeft geen bebouwing weer binnen de projectgrenzen. De omgeving van het plangebied kenmerkt zich door een ruraal karakter waarbij verspreid hoeves voorkomen. Dit is ook duidelijk te zien op de 19^e-eeuwse kaarten. Ten noorden van het plangebied situeren zich twee omgrachte wooneilanden, het plangebied zelf is niet bebouwd. Ten zuiden van het projectgebied is een ZW-NO georiënteerde wegenis waar te nemen. De loopgravenkaart van 1917 toont een nagenoeg ongewijzigd beeld.

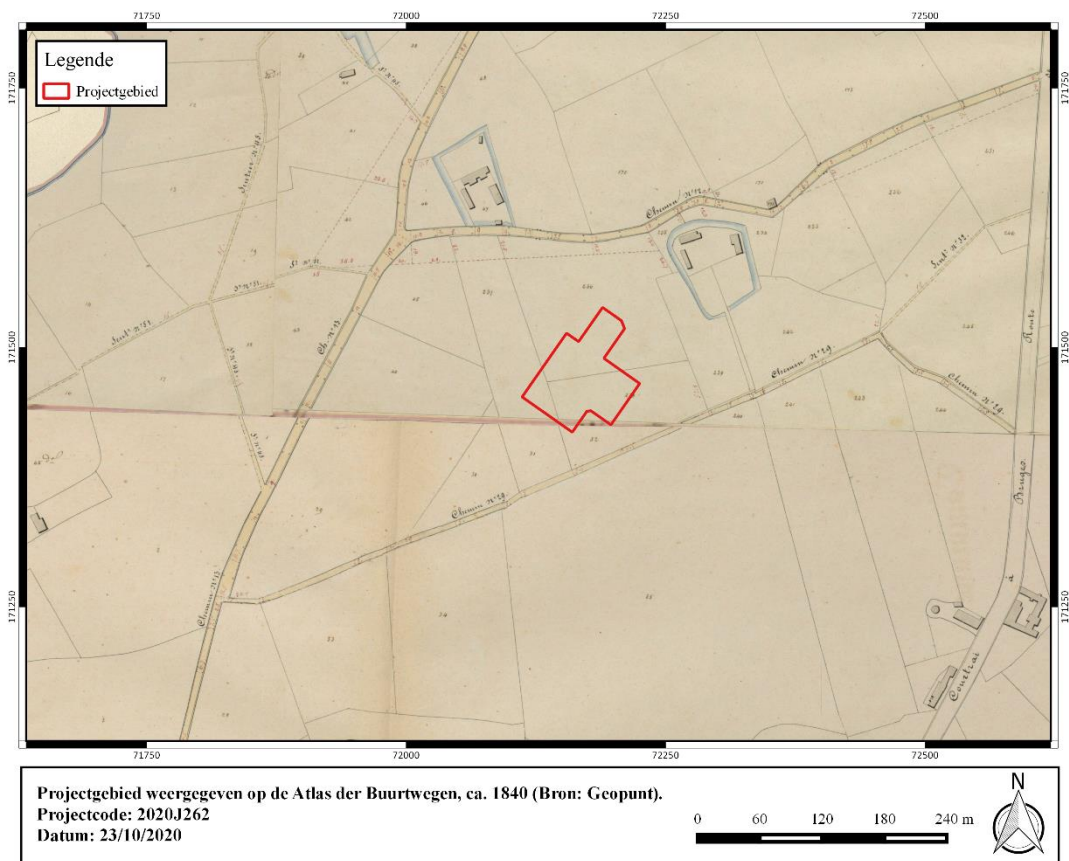
Op het eind van de 19^e en de 20^e eeuw kent Kuurne een economische ontwikkeling wat gepaard gaat met een uitbreiding van het gebouwenbestand van de gemeente. In 1961 wordt in het zuidwesten van de gemeente de industriezone aangelegd die de economische bedrijvigheid moet stimuleren en waar zich verschillende textiel fabrieken vestigen. Ook de realisatie van de Ringlaan zal bijgedragen hebben tot de verdere ontsluiting van de gemeente.

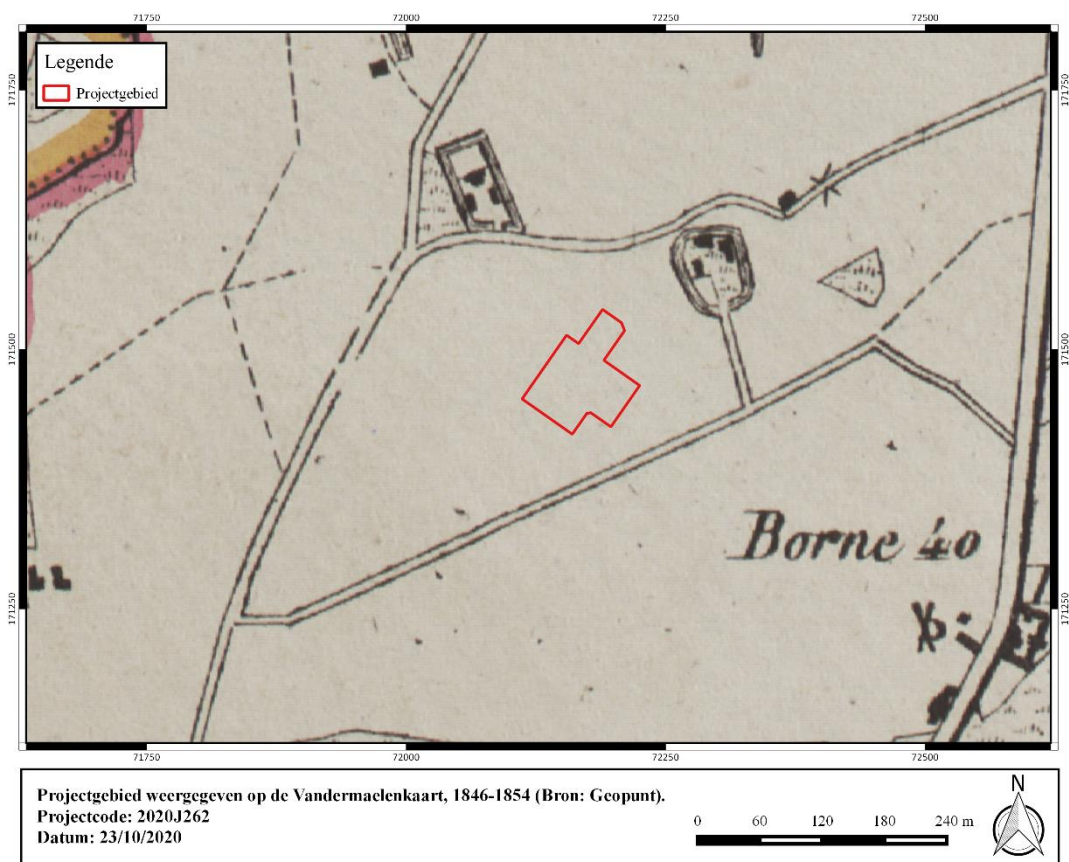
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Kuurne* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/122146>

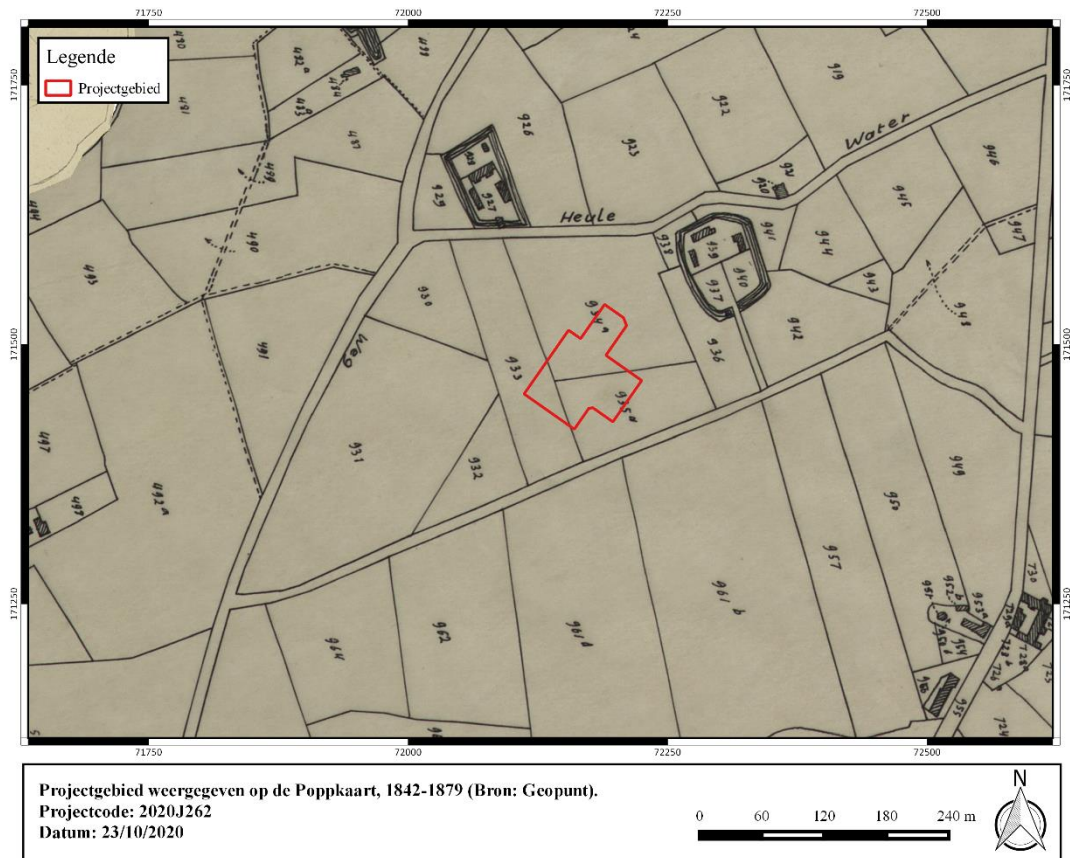

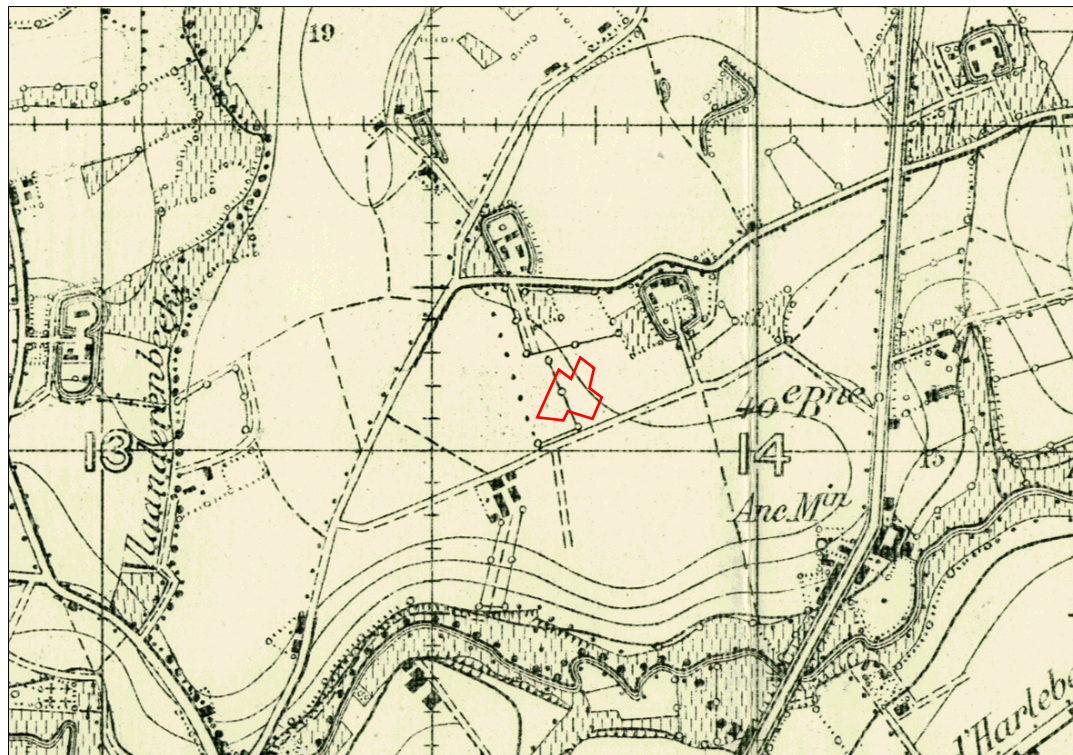
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Vandermaelenkaart, 1846-1854 (Bron: Geopunt).

Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

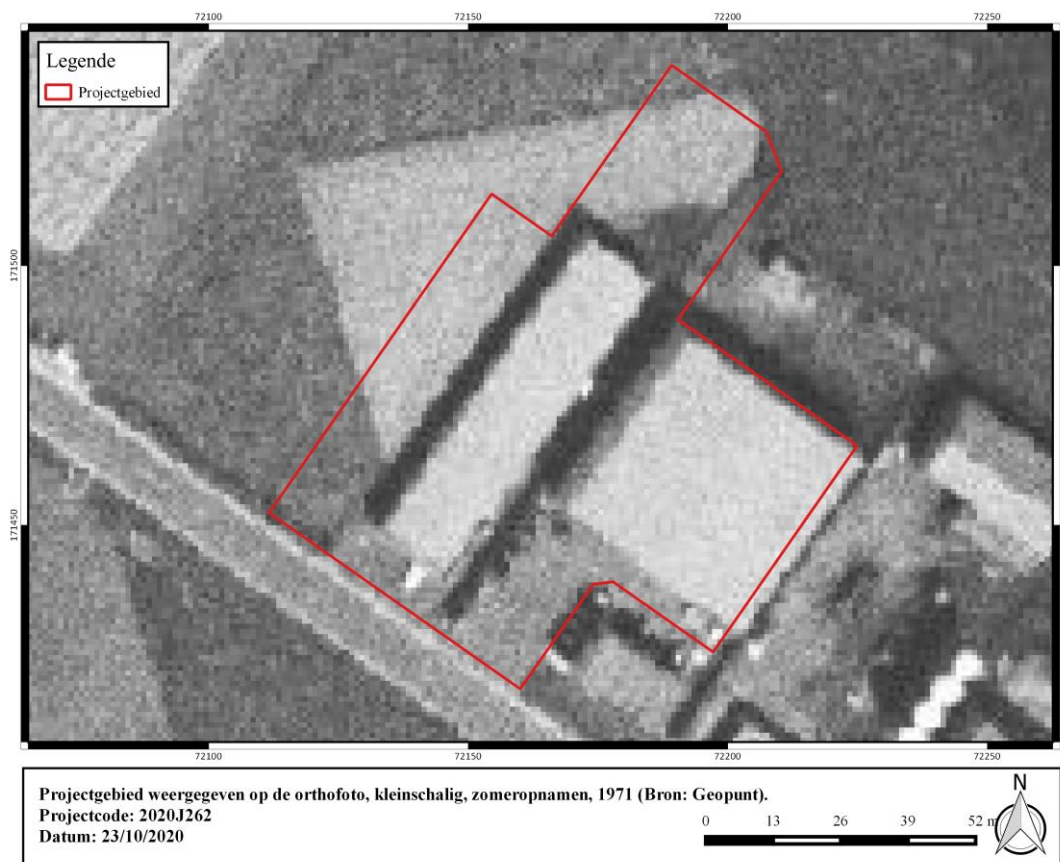

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de loopgravenkaart van oktober 1917 (Bron: Memory Maps 10-29NW3-Ed1-1017-Courtrai).

1.4.2.4 Huidige gebruik en verstoringen

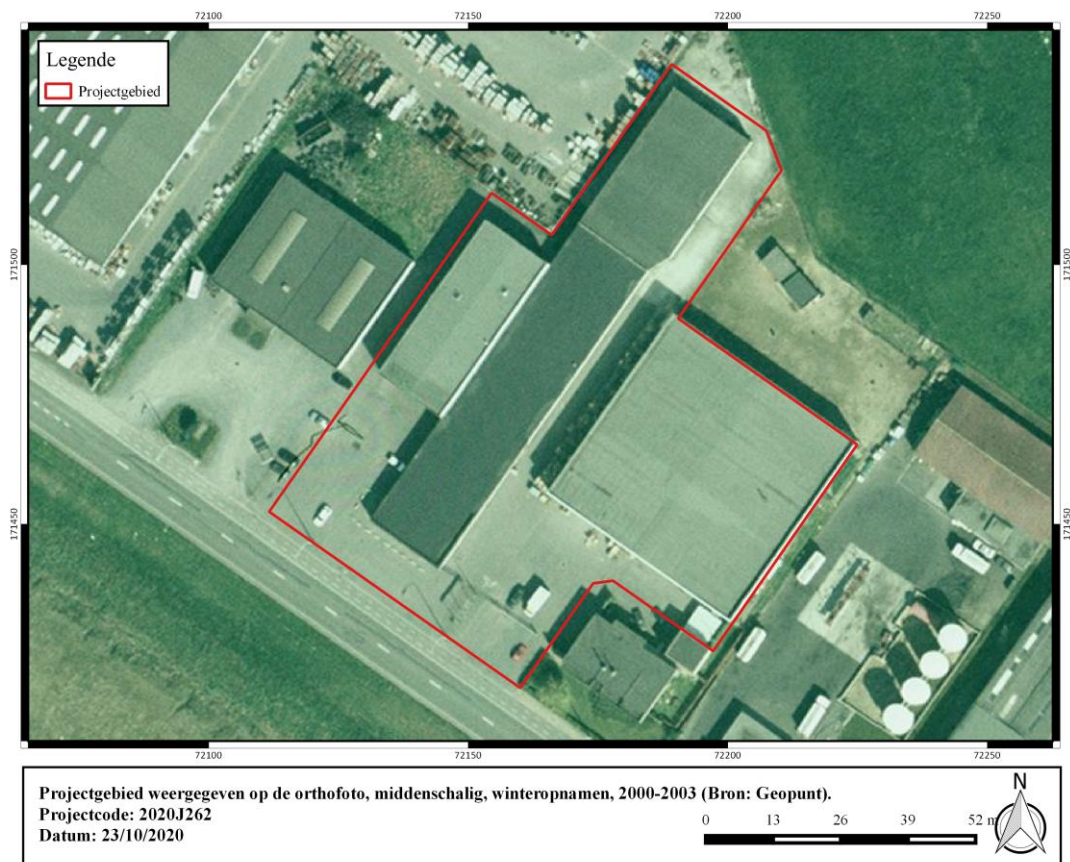
De orthofotosequentie geeft een zekere evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contour van het plangebied gedurende de laatste decennia. Reeds op de oudste luchtopname is het overgrote deel van het bestaande gebouwenbestand waar te nemen. Ook de Ringlaan is reeds duidelijk zichtbaar. Op de orthofoto van 1979-1990 is te zien dat de bebouwing binnen de projectgrenzen nog in omvang is toegenomen. Ook in de omgeving van het plangebied is er een duidelijke toename van het bebouwde areaal. Deze toestand is tot op heden bewaard gebleven. Op heden is ca. 4045 m² van het terrein bebouwd. Het overige deel van het plangebied is verhard. De bebouwing binnen de projectgrenzen betreft het gebouwenbestand van een speelgoedgroothandel die recent zijn activiteiten heeft neergelegd. De gebouwen zijn niet onderkelderd. Er zijn in het verleden geen bodemonderzoeken gebeurd ter hoogte van het terrein.

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

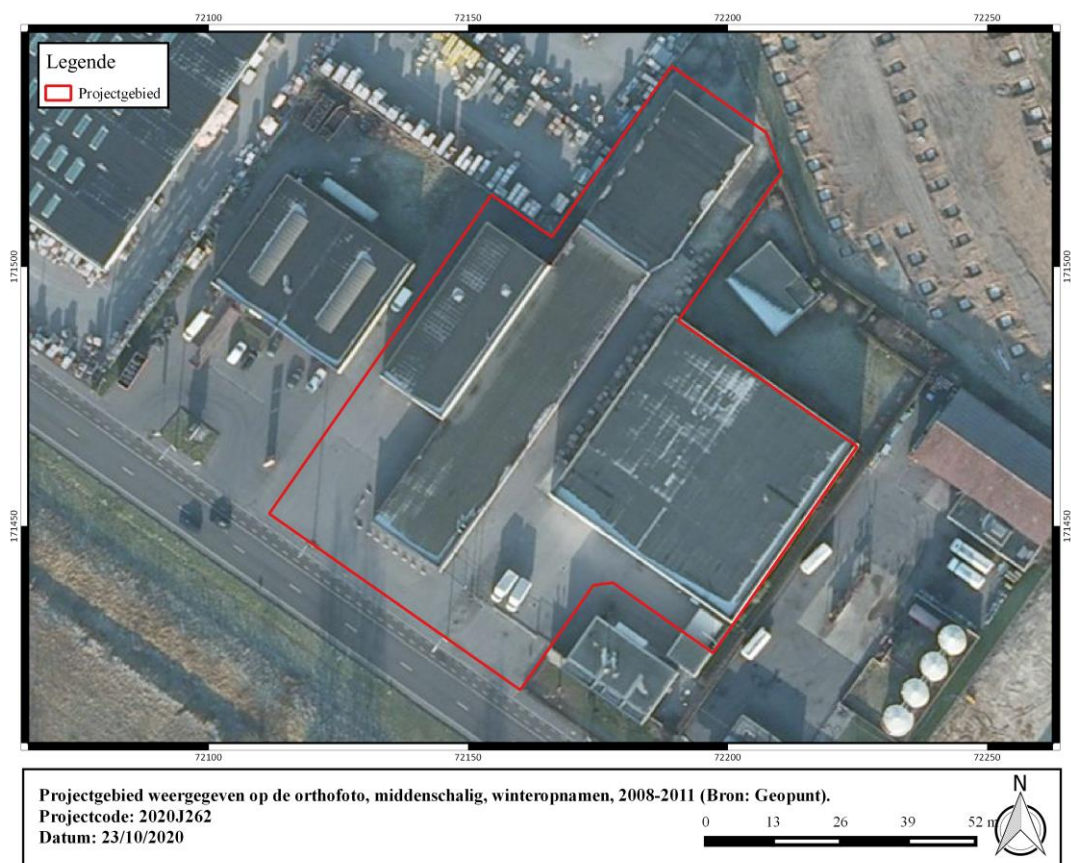

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

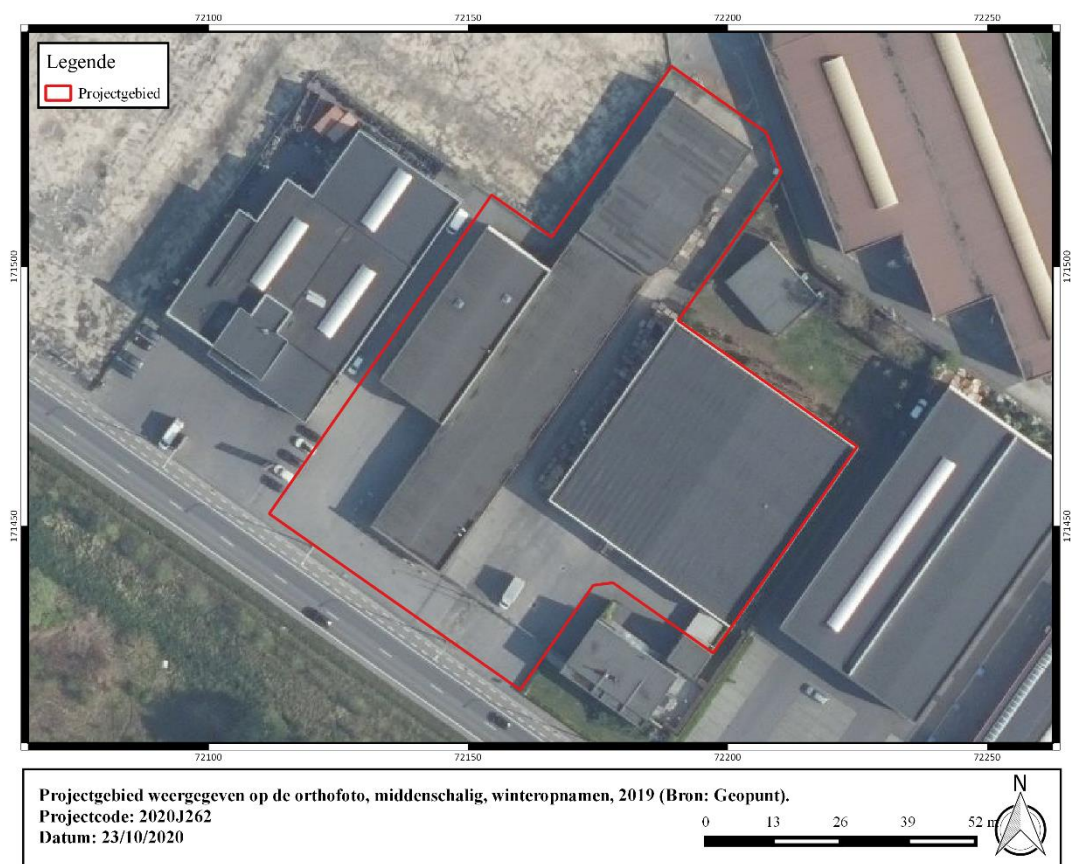

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalg, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalg, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

1.5 Synthese

De opdrachtgever plant de sloop van de bestaande bebouwing en de realisatie van een nieuw commercieel pand met bijhorende infrastructuur ter hoogte van Ringlaan 16 te Kuurne. Het projectgebied is ca. 6880 m² groot en is integraal bebouwd en verhard.

Kuurne is ten zuiden van de stad Kortrijk gelegen en ten noorden van de Leie. Het onderzoeksgebied bevindt zich in de paleovallei van de Leie, op het Weichseliaan rivierterras. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen die rusten op fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan. Langs de zuidoostelijke zijde van het onderzoeksgebied loopt de gekanaliseerde Vaarnewijkbeek die enkele 100-en meter ten zuiden uitmondt in de Heulebeek. De bodemkaart geeft aan dat de ondergrond bestaat uit een droge, lichte zandleembodem. Op het lokale hoogtemodel is te zien dat er mogelijk reeds maaiveldwijzigingen hebben plaatsgevonden in functie van de huidige bebouwing. De impact hiervan op het bodemarchief is vooralsnog ongekend. De locatie op drogere terreinen nabij de vallei van de Heulebeek moet een beduidende aantrekkingskracht hebben gehad op rondtrekkende groepen jager-verzamelaars in de regio.

De cartografische bronnen wijzen op een open en rurale omgeving. Op de kaart van Ferraris is te zien dat het onderzoeksgebied in gebruik is als akkerland. In de nabije omgeving is geen bebouwing weergegeven. Op de 19^e-eeuwse bronnen is te zien dat ten noorden en noordoosten van het terrein twee omwalde sites zijn afgebeeld. Het onderzoeksgebied zelf blijft vrij van bebouwing. Reeds op het oudste beschikbare luchtbeeld van het terrein is bebouwing afgebeeld. De huidige toestand is grotendeels te herkennen op het luchtbeeld van de jaren '80.

Het zuiden van West-Vlaanderen en de streek rond Kortrijk is rijk aan archeologische vindplaatsen. Onderzoek op de vruchtbare gronden langs de Leie heeft sporen van bewoning sinds het neolithicum in kaart gebracht. Daarnaast wijzen oppervlaktevondsten er ook op dat de regio regelmatig werd bezocht door rondtrekkende groepen jager-verzamelaars tijdens het mesolithicum. Waarnemingen rondom het onderzoeksgebied wijzen eveneens op aanwezigheid tijdens het mesolithicum en bewoning en begraving tijdens de Romeinse periode.

Concreet dient ter hoogte van het onderzoeksgebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake ondergronds erfgoed. De verwachting bestaat uit zowel artefactensites als resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen. Daartegenover staat echter dat het terrein integraal bebouwd en verhard is. De impact hiervan op het bodemarchief is ongekend. In eerste instantie dient een landschappelijk bodemonderzoek na de sloopwerken de bodemopbouw en verstoringsgraad te evalueren. Mogelijk is het bodemarchief dermate verstoord dat verder onderzoek niet langer kan leiden tot kenniswinst. Mocht echter blijken dat lokaal bodemhorizonten aanwezig zijn die kunnen wijzen op betere bewaringscondities m.b.t. artefactensites dan dienen deze bemonsterd te worden in een verkennend grid. In het geval van een positieve staalname kan dit onderzoek aangevuld worden met waarderende boringen en/of testvakken. Met betrekking tot erfgoed in de vorm van bodemsporen is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte onderzoeksmethode.

2 Bibliografie

Acke, B. Bracke, M. Fonteyn, P. & Wyns, G. 2019. Nota Kuurne Kortrijksestraat, Acke & Bracke bvba.

Agentschap Onroerend Erfgoed 2020

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

NGI Cartesius

Vanden Brande, S. e.a. 2020. Kortrijk Heule Heirweg 204, nota verslag van resultaten proefsleuvenonderzoek, Monument Vandekerckhove NV, 66p.

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

